38205 - Oruçlunun az miktarda kusmasının hükmü

Soru

Tükürük ve kusmuk arasında bir şey gibi az miktarda kusmak orucu bozar mı?
Lütfen bu konunun hükmünü açıklar mısınız?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Kusmak, yemek ve benzeri şeylerin mideden vücûdun dışına çıkmasıdır.

Lisânu'l-Arab yazarı bu konuda şöyle demiştir:

"Kusmak; içindekini kasten dışarı çıkarmaktır." (Lisânu'l-Arab, c: 1, s: 135)

Orucu bozup-bozmaması açısından kusmanın hükmü şudur:

İnsan, kasten (bilerek) kusarsa, orucu bozulur ve o günü kaza etmesi gerekir. Fakat kusmuk kendisine üstün gelir de kendi irâdesi dışında kusarsa, orucu sahihtir ve kendisine bir şey gerekmez.

Nitekim (38023) nolu sorunun cevabında bunun açıklaması geçmişti.

Bir kimse, hastalığı sebebiyle kusmak zorunda kalıyor ve kusması, onun tedâvisine yardımcı oluyorsa, bu takdirde kusması câizdir, fakat Ramazan'dan sonra bu günü kaza etmesi gerekir. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ... سورة البقرة من الآية: 185 ...]

"... Her kim de onda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin..." (Bakara Sûresi: 185)

Âlimlerin görüşlerinden doğru olanına göre kusmuğun az veya çok olması arasında bir fark yoktur.

Buna göre eğer bir kimse kasten kusmak ister de az miktarda kusmuk çıkarırsa, orucu bozulur.

İbn-i Muflih -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse kasten kusmak ister de az miktarda kusarsa, orucu bozulur. Çünkü Ebu Hureyre'nin haber verdiği hadiste Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلاَ قَضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمْداً فَلْيَقْضِ.

"Kim istemeden kusarsa, (kusmuk ona üstün gelirse) ona kaza gerekmez. Kim de kasten kusarsa, ona kaza gerekir." (el-Furû', c: 3, s: 49)

Hadisi, Ebu Davud (hadis no: 2380) ve Tirmizî (hadis no: 720) rivâyet etmiştir. Tirmizî şöyle demiştir:

"İlim ehli, bu hadis ile amel etmektedir."

Elbânî, hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

Ancak tükürük ile kusmuk arasında fark vardır. Buna göre tükürük ve balgam, karından (mideden) gelmez. Bundan dolayı tükürük ve balgamı çıkarmakta ve onu tükürmekte bir sakınca yoktur.

Kusmuğa gelince o, yukarıda da açıklandığı üzere midede olanın dışarı çıkmasıdır.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.